

[Sandra Bartolović](#)

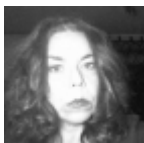
] Pet, 09/07/2021 - 22:17

- 0
- 0
- 0

[Arhiva +](#)

-
-
-

[Sandra Bartolović](#)

] Pet, 09/07/2021 - 22:17

-

[Život uz svijeće na 50 kilometara od Zagreba](#)

„Problemi s kojima, pa slobodno možemo reći desetljećima nakon Domovinskog rata, žive stanovnici brojnih ruralnih područja, pa tako i Sisačko-moslavačke županije, prilično su brojni: ekstremno siromaštvo mahom starijeg, samačkog stanovništva, nezaposlenost kao posljedica propasti industrije u Sisku i Petrinji,

slaba prometna povezanost što onda uzrokuje i probleme u dostupnosti zdravstvene i socijalne zaštite, ali i u obrazovanju, život uz svijeće i/ili grijanje na štednjak kojeg su darovali volonteri jer osim fizičke nedostupnosti mreža i priključaka, takve situacije nastaju zbog prihodovnog siromaštva i loših uvjeta stanovanja“, sažetak je viđenja pučke pravobraniteljice Tene Šimonović Einwalter situacije na Baniji zadnjih nekoliko desetljeća, koju je država 'primijetila' tek nakon razornog potresa krajem prosinca prošle godine.

Pandemija i potresi samo su ih dodatno ogolili i učinili vidljivima širokoj javnosti koja je ostala šokirana činjenicom kako žive ljudi na samo pedesetak kilometara od glavnog grada. 'Prevedemo' li ovu svakodnevicu u jezik ljudskih prava, možemo govoriti o potrebi za snažnijom zaštitom prava na zdravstvenu zaštitu, na rad, na stanovanje, na socijalnu sigurnost, na slobodu od diskriminacije, upozorava pučka pravobraniteljica.

Takvi uvjeti života svima bi bili izazov, ali vjerojatno su najviše onima koji žive ispod ili blizu granice siromaštva, posebno ako su pri tom stariji, imaju narušeno zdravlje ili invaliditet, samohrani su roditelji ili samci. Kroz godine je težak ostao i položaj pripadnika nacionalnih manjina – romske, s obzirom na život u izoliranim i udaljenim naseljima, bez osnovne infrastrukture ili srpske, ponajviše u gotovo zaboravljenim i velikim dijelom napuštenim selima i zaseocima diljem županije. Ovo je područje bilo snažno zahvaćeno ratom, što je ostavilo tragove i na čemu treba raditi, i to raznim javnim politikama, uključujući politiku stambenog zbrinjavanja, sugerira Šimonović Einwalter.

Sve te probleme i izazove, kaže, vidjeli smo i u susretu s građanima u gradovima i selima Sisačke-moslavačke županije odmah nakon potresa, ali i u kasnijem posjetu kontejnerskim naseljima, a čujemo to kroz našu suradnju s udrugama svaki petak u Petrinji na sastancima Koordinacije humanitarnih organizacija SMŽ.

Banija tek nakon potresa došla u fokus

O svemu tome je do danas napisano jako puno, od statističkih podataka i različitih službenih izvješća do medijskih izvještaja i reportaža, ali čini mi se da je tek nakon potresa u prosincu, koji su ovo područje stavili u fokus, pravo stanje postalo puno vidljivije. Stoga je možda i ovaj potres, koji je konačno stavio Sisačko-moslavačku županiju u fokus, i nova prilika, smatra pučka pravobraniteljica.

Upravo zato, kako bi vidjeli koje su potrebe najranjivijih članova našeg društva u Sisačko-moslavačkoj županiji, poput osoba starije životne dobi, osoba s invaliditetom, djece, osoba u riziku od siromaštva ili u siromaštvu sada, sedam mjeseci nakon potresa, i još važnije, kako bi temeljem tih podataka zagovarali potrebne promjene, upravo se u okviru Koordinacije humanitarnih organizacija SMŽ prikupljaju podaci s terena. Potom će se raditi hitni interventni plan, za koji je jasno da mora sadržavati ne samo sanaciju posljedica potresa, već cjelokupnu revitalizaciju života u tom kraju, najavljuje sljedeće korake svog Ureda.

„Ono što vidimo, i što je posljedica sustavnog neulaganja u ovo područje je da ono, nažalost, snažno motivira posebice mlade te roditelje manje djece da svoje životne planove pokušaju ostvariti negdje drugdje, u većem gradu ili drugoj državi, što dodatno otežava revitalizaciju i osnaživanje ovih područja. I brojke pokazuju jako zabrinjavajuće trendove. Tako je upravo Sisačko-moslavačka jedna od pet županija kojima se predviđa pad stanovnika za čak 40 do 60 posto u iduća tri desetljeća. Potres će sigurno i tu odigrati veliku ulogu i pitanje je koliko će se stanovnika, koji su privremeni smještaj našli negdje drugdje, opet vratiti u Banovinu, čak i u slučaju brze obnove koja, kako se čini, ipak nije izgledna“, pali crveni alarm Šimonović Einwalter.

Zato je više nego ikad potrebno pogledati u budućnost i zamisliti što bi trebalo biti drugačije. I kako to konkretno ostvariti? Prvi, očiti i najpotrebniji korak je što brža i učinkovitija obnova kuća, zgrada, gospodarskih i javnih objekata nakon potresa, ali i stvaranje preduvjeta za pokretanje gospodarstva. Vidimo da to nije jednostavno i da građani nailaze na niz problema, od pitanja nedostupnih informacija do pitanja legalizacije, upozorila je.

Potres osvijetlio dugogodišnje probleme

Po njoj, u kontekstu od ranije poznatih problema, i to iz pozicije ljudskih prava i jednakosti, formula ima najmanje pet osnovnih sastojaka. Tako naglašava potrebu međuresorne suradnje u svim ključnim područjima i snažnije uključivanje lokalnih predstavnika u kreiranje javnih politika koje utječu na ruralna područja. Nužnim smatra i intenzivnije korištenje EU fondova, za što je potrebno i pružiti stručnu podršku općinama i gradovima koji se do sad nisu imali kapaciteta okrenuti ovim izvorima financija, a što bi bilo posebno korisno za rješavanje infrastrukturnih nedostataka – nedostupnost električne energije i vode. Imperativ je i povećanje dostupnosti zdravstvenih usluga, uključujući i hitne medicinske službe. Naglašava i potrebu jačanja sustava socijalne skrbi, kako kroz povećanje broja socijalnih usluga i njihove dostupnosti u ruralnim područjima, tako i kroz osiguranje adekvatnih uvjeta rada djelatnicima centara za socijalnu skrb. Među rješenjima za to područje zagovara i podizanje svijesti o zabrani diskriminacije i načinima zaštite, u čemu i njezin Ured sudjeluje, između ostalog, kroz redovnu suradnju s Projektom građanskih prava Sisak, udrugom članicom naše anti-diskriminacijske mreže.

„Sve ove potrebe nisu nastale u tom kobnom prosincu prošle godine, jasno je da je potres osvijetlio probleme koji postoje dugi niz godina. Zato svako planiranje pomoći i svako djelovanje usmjereno prema tom kraju ne smije stati na vraćanju stanja prije potresa – potrebna je potpuna revitalizacija tog kraja – od stanovanja, gospodarstva i komunalne infrastrukture, pa do osnaživanja stanovništva da tamo ostanu, rade, stvaraju i održavaju život i rast u tom dijelu zemlje“, apelira pučka pravobraniteljica.

Ovih pet sastojaka formule za bolju budućnost ruralnih područja, pa tako i Banovine, dio je i naših preporuka iz ranijih izvješća Hrvatskom saboru, kao i u pojedinačnim predmetima koje otvaramo po pritužbama građana ili na vlastitu inicijativu. Osim pripreme tih preporuka, naša uloga je i intenziviranje suradnje s onima kojima smo ih i uputili, kako bi bile provedene u što većoj mjeri. Neizostavan je to put prema snažnijoj zaštiti ljudskih prava i jednakosti stanovnika tih područja, i svakako jedan od prioriteta mog mandata pučke pravobraniteljice, najavila je Tena Šimonović Einwalter.

Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u okviru javnog natječaja za poticanje kvalitetnog novinarstva. Dozvoljeno prenošenje uz objavu izvora i imena autorice

Tek nakon potresa u prosincu pravo stanje postalo je puno vidljivije. Stoga je možda i ovaj potres, koji je konačno stavio Sisačko-moslavačku županiju u fokus, i nova prilika, smatra Tena Šimonović Einwalter

Foto: ombudsman.hr

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa: Nova cesta 115,
10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra **GDJE?** www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije

[Veronika Rešković](#) dobitnica je nagrade "Marija Jurić Zagorka" za internetsko novinarstvo u 2014. godini, koju dodjeljuje Hrvatsko novinarsko društvo, za seriju tekstova objavljenih na Forum.tm-u.

Oleg Maštruko dobitnik je nagrade "SAP Božo Težak" za najbolji tekst s područja informatike i komunikacija u 2014. godini. Tekst ["Od Milanovićevih sastanaka po SAD-u korist bi možda mogle imati isključivo tvrtke koje posluju s državom"](#) objavljen je na Forum.tm-u.

Portal Forum.tm financijski podupire [Agencija za elektroničke medije](#)

Agencija za elektroničke medije
Agency for Electronic Media

